

Snøskuterløyper i Sør-Varanger – samlet vurdering av friluftsliv

Vurdering av snøskuterløyper opp mot hensynet til viktige og svært viktige friluftslivsområder.

Innhold

Innledning/metode	2
Samlet vurdering:	2
Vurdering av snøskuterløyper og vann for rasting:.....	3
Omfang av snøskuterløyper:	3
Løype 1 - Fra Tyttebærsletta til Mikkelsbukta:.....	4
Løype 2 - Fra Bugøynes til Bugøyfjord:.....	4
Løype 3 - Fra Bugøyfjord til Neiden om Gallok:	4
Løype 4 - Fra Bugøyfjord til Bogobekken:	4
Løype 5 - Fra Bugøyfjord til Braselv:.....	4
Løype 6 - Fra Neiden til Strømnes via Braselv:	5
Løype 7 - Fra Øvre Neiden til Neiden:	5
Løype 8 - Fra Øvre Neiden til riksgrensen:	5
Løype 9 - Fra Enaremyra til Husvatnet:	5
Løype 10 - Fra Sandnes til Munkefjord og Enaremyrene:	5
Løype 11 - Fra Ropelv til Myggvann via Johannesdalen:.....	5
Løype 12 - Fra Fredheim til Store Ropelvatn:	6
Løype 13 - Fra Tårnet til Vintervollen:.....	6
Løype 14 - Fra Vintervollen til Grense Jakobselv:.....	6
Løype 15 - Fra Vintervollvatnet til Småstraumvatnet:	6
Løype 16 - Fra Tårnet til Korpjell:	6
Løype 17 - Fra Brattli til Harefoss:.....	7
Løype 18 - Fra Skrukkebukta til Gjøkhotellet/ Gjøkåsen ved FV 885:	7
Løype 19 - Fra Langvasseid til Veståsveien:	8
Løype 20 - Fra Trangsund til Russeåsen:	8
Løype 21 - Fra Sametibrua til Lille Sameti:.....	8
Løype 22 - Fra Sametibrua til Lille Røyrvatnet:	8
Løype 23 - Fra Hauge til Vaggatem:.....	8
Løype 24 - Fra Gjøkhotellet til Treriksrøysa:	8

Innledning/metode

Kommunens myndighet til å fastsette forskrift om snøskuterløyper er hjemlet i motorferdselloven med forskrift. Kommunen plikter etter forskriftas § 4a sjette ledd å «utrede virkningen løypene vil ha for friluftsliv og naturmangfold i influensområdet» før løypeforslaget sendes på høring.

Arbeidet med kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger kommune er gjort med utgangspunkt i Miljødirektoratets håndbok M98-2013 *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder*.

Kartleggingsarbeidet er utført av administrasjonen i Sør-Varanger kommune. Det er innhentet lokal kunnskap om friluftslivsområdene. Det er avholdt workshops, og lag og foreninger har vært invitert til å bidra. Administrasjonen har vurdert relevant informasjon, festet arealene til kart og gitt en beskrivelse av de ulike områdene. Områdene har deretter fått en verdi ut i fra gitte kriterier. Disse kriteriene er fastsatt av Miljødirektoratet, og har vært benyttet som grunnlag til den endelige verdsettingen. De kartlagte områdene har en verdi iht. til tabellen under.

Verdi	Forklaring
A	Svært viktig friluftslivsområde
B	Viktig friluftslivsområde
C	Registrert friluftslivsområde
D	Ikke klassifisert friluftslivsområde

Kartleggingen ligger til grunn for vurderingen av snøskuterløyper opp mot hensynet til viktige og svært viktige friluftslivsområder. I slike områder er det gjort en særskilt vurdering for hver løype inkludert vann hvor det åpnes for resting. I tillegg er det gjort en samlet vurdering.

Samlet vurdering:

Sør-Varanger kommune er en stor kommune i utstrekning. Friluftsområdene i kommunen er godt benyttet, sommer som vinter. Snøskuter er en viktig del av vinterfriluftslivet i kommunen som det også er for andre kommuner i Nord-Norge. Flere av dagens snøskuterløyper går gjennom områder som er kartlagt som viktig eller svært viktige friluftslivsområder. I de fleste tilfeller har disse områdene fått sin verdi fordi det går snøskuterløyper i, eller i nærheten av disse områdene. Områdene får og høy verdi fordi mennesker som ellers ikke ville hatt mulighet til å benytte områdene får mulighet til å ta del i vinterfriluftslivet. En positiv bieffekt av skuterløypene er at de åpner områder for hundekjørere og skigåere også.

Områder som Øvre Gallok, Øretoppen og Kirkeneshalvøya er ikke tilknyttet snøskuterløypene. Forslag om løyper i disse områdene er ikke innlemmet i forslaget på bakgrunn av deres verdi som friluftslivsområder, blant annet.

Der løypetraseer kommer i konflikt med svært viktige og viktige friluftslivsområder hvor verdiene ikke er knyttet til snøskuterløypenettet, er det gjort avbøtende tiltak gjennom hastighetsreduksjon. Samlet sett vurderes hensynet til de svært viktige og viktige friluftslivsområdene i kommunen godt ivaretatt ved utforming av snøskuterløypeforskriften.

Vurdering av snøskuterløyper og vann for rasting:

Omfang av snøskuterløyper:

Lengde snøskuterløyper		
Løypenr	forslag (Km)	eksisterende (Km)
1	22,4	22,4
2	30,3	30,3
3	54,1	54,1
4	17,0	17,0
5	23,8	23,8
6	29,3	30,8
7	10,9	10,9
8	4,8	4,8
9	15,3	15,3
10	32,9	33,3
11	30,9	30,9
12	4,7	4,7
13	7,5	7,5
14	32,8	34,4
15	12,1	12,1
16	28,4	28,4
17	17,3	17,3
18	80,7	80,9
19	13,4	13,4
20	17,7	17,7
21	11	6,5
22	12,6	12,6
23	30,1	30,1
24	27,3	26,3
SUM	567,3	565,4
alt. Løype 3	13,2	13,2

Løypenummer er iht. nye løypenummer, men sammenlikningen er gjort med hvor den enkelte løypa går i dag.

Som det framgår at tabellen over så øker den totale lengden på snøskuterløypenettet med ca. 1,9km. Det er i hovedsak endringene ved Gjøkåsen (Løype 24) og ved Lille Sameti (Løype 21) som utgjør det meste av økningen. I all hovedsak er forlengelsen knyttet til sikkerhet og fremkommelighet, hvor hensikten er at løypene skal være trygge og kjørbare. Å begrense løypelengden er ikke et mål i seg selv. Økt løypelengde kan heller ikke automatisk sidestilles med økt belastning. Hver enkelt løype inkludert rasting på vann er vurdert opp imot hensynet til viktige og svært viktige friluftslivsområder. Når det gjelder tilknytning til hyttefelt så har mange av hyttefolket i dag dispensasjon til å kjøre til hyttene, som i framtiden vil tas bort. Det er også utstedt vedteiger som folk utnytter for å komme seg til dagens løypenett, ettersom vedteig gir tillatelse til snøskuterkjøring. Samlet kan derfor åpne løyper redusere belastningen da man får samlet og kanalisert snøskuterkjøringen til faste løypetraseer, framfor at hver hytteeier/vedhugger finner sin egen løype.

Løype 1 - Fra Tyttbærslletta til Mikkelsbukta:

Løypa berører ikke viktige (kategori B) eller svært viktige (kategori A) friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Løypa krysser registrert friluftsområde i kategori c – Leke – og rekreasjonsområde i Mosedalen/ Tyttbærslletta. Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt ift. dette da området helst ikke benyttes vinterstid.

I hht veiledning er det også område i kategori A eller B som løyper helst ikke skal plasseres i.

Løype 2 - Fra Bugøynes til Bugøyfjord:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige) friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Løypa krysser registrert friluftsområde i kategori c – det vil si tursti/ perletursti til Battervarre. I Bugøyfjord går løypa gjennom 2 nærfriluftsområder i kategori c.

Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt ift. dette da turstien og nærfriluftsområdene helst ikke benyttes vinterstid.

I hht veiledning er det også område i kategori A eller B som løyper helst ikke skal plasseres i.

Løype 3 - Fra Bugøyfjord til Neiden om Gallok:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige) friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Løypa går gjennom friluftsområde i kategori D.

Ved Bogobekken/ Baggjavrit er foreslått ny del av løypa så vidt innom/ krysser registrert friluftsområde i kategori c – Klokkerelva. Bruken i Klokkerelva er vurdert til å være om sommeren og løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt ift. friluftsliv. I hht veiledning er det også område i kategori A eller B som løyper helst ikke skal plasseres i. Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

Løype 4 - Fra Bugøyfjord til Bogobekken:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige) friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i Sør-Varanger Kommune. Deler av løypa går gjennom friluftsområde i kategori D.

Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

I hht veiledning er det også område i kategori A eller B som løyper helst ikke skal plasseres i.

Løype 5 - Fra Bugøyfjord til Braselv:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige) friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Mesteparten av løypa går gjennom friluftsområde i kategori D. Noe av løypa krysser et nærfriluftsområde i kategori C i Vagge i Bugøyfjord.

Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

I hht veiledning er det også område i kategori A eller B som løyper helst ikke skal plasseres i.

Løype 6 - Fra Neiden til Strømnes via Braselv:

Den delen av løypa som går på Neidenelva er klassifisert i kategori A – svært viktig friluftsområde. Neidenelvas kvalitet som friluftslivsområde er i hovedsak knyttet til sommerbruk, hvor laksefiske er et viktig element. Ferdsel på elveisen med snøskuter er en av grunnene til elvas verdi som friluftslivsområde om vinteren. Fra Mikkelsnes til Storbukt går løypa gjennom friluftsområde i kategori d. Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

Løype 7 - Fra Øvre Neiden til Neiden:

Den delen av løypa som går på Neidenelva er klassifisert i kategori A – svært viktig friluftsområde. Neidenelvas kvalitet som friluftslivsområde er i hovedsak knyttet til sommerbruk, hvor laksefiske er et viktig element. Ferdsel på elveisen med snøskuter er en av grunnene til elvas verdi som friluftslivsområde om vinteren. Deler av løypa går også gjennom friluftsområde i kategori d. Fra Enaremyra til Øvre Neiden er det ingen registrerte friluftslivsområder. Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

Løype 8 - Fra Øvre Neiden til riksgrensen:

Ingen registrerte friluftslivsområder, og følgelig ingen forventede utfordringer med tradisjonelt friluftsliv.

Løype 9 - Fra Enaremyra til Husvatnet:

Starten på løypa går gjennom friluftsområde i kategori d, men for mesteparten av løypa er det ingen regisserte friluftslivsområder. Krysser Munkelva som er friluftsområde i kategori B. Munkelvas kvalitet som friluftslivsområde er i hovedsak knyttet til sommerbruk, hvor laksefiske er et viktig element. At løypa krysser Munkelva vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet. Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

Løype 10 - Fra Sandnes til Munkefjord og Enaremyrene:

Starten på løypa går gjennom registrert friluftsområde i kategori c. Men mesteparten av løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder. I løypas influensområde ved starten er også 2 områder i kategori A, hvorav det ene nesten bare er knyttet til sommerbruk. Det andre er starten på skiløype om vinteren, og laksefiske og annet tradisjonelt friluftsliv om sommeren. Bruken er tilpasset hverandre over mange år og løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet for disse områdene. Løypa krysser Munkelva som er friluftsområde i kategori B. Vurderingen blir den samme som for løype 9.

Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 11 - Fra Ropelv til Myggvann via Johannesdalen:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige) friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Mesteparten av løypa går gjennom friluftsområde i kategori D. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 12 - Fra Fredheim til Store Ropelvatn:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Mesteparten av løypa går gjennom friluftsområde i kategori D. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 13 - Fra Tårnet til Vintervollen:

Starten på løypa går gjennom viktig friluftsområde i kategori b hvor det er turstier om sommeren og skiløyper om vinteren mens det for resten av løypa ikke er registrert og verdsatt områder for friluftsliv.

Bruken er tilpasset hverandre over mange år, og løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 14 - Fra Vintervollen til Grense Jakobselv:

I Grense Jakobselvdalen er det registrert 2 svært viktige friluftsområder i kategori A. Grense Jakobselvs kvalitet som friluftslivsområde er i hovedsak knyttet til sommerbruk, hvor laksefiske og bading i sjøen er viktige elementer. Disse er således ikke relevant for scooterløypa, og løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet. Sideløype til Garsjøen og Holmsjøen går gjennom friluftsområde i kategori D. Også denne delen av løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 15 - Fra Vintervollvatnet til Småstraumvatnet:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftslivsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder i Sør-Varanger Kommune. Løypa går ikke gjennom registrerte områder for friluftsliv. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 16 - Fra Tårnet til Korp fjell:

Starten på løypa går gjennom viktig friluftsområde - Nærturterreng i kategori b. Området er kartlagt som viktig friluftsområde og er del av et stort, sammenhengende vinterfriluftsområde uten tilrettelegging.

I området er det etablert turstier (om sommeren) og om vinteren går det skiløyper i området som har funksjon både som nærfriluftsområde for Tårnet og hytter ved bl.a. Rabbvatnet, Rundvatnet og Storvatnet. Skiløypa rundt Haukfjellet prepareres av Jarfjord Helselag og Jarfjord Ungdomslag. Løypa går over nordenden av Storvatnet.

For å unngå konflikt med dette viktige friluftsområdet åpnes det ikke for rasting på hele Storvatnet (Fálleveaijávri) – 96 m.o.h, men det er laget en avstikker på snøskuterløypa ut til vannet, rasting vil da være tillatt inntil 300 meter fra løypa og begrenses til den sørlige delen av Storvannet. Storvannet er et viktig område for vinterfriluftsliv med snøskuter og kommunen mener avstikkeren både vil gjøre vannet mere tilgjengelig for de som benytter snøskuter (som også var intensjonen i tidligere forslag til rasting på hele vannet). Avstikkeren er lagt tilstrekkelig unna skiløypa som kjøres i nordkanten av Storvannet. Avstanden (>500 meter) er over hva som anses som skjemmende ift. støy, jfr. Miljødirektoratets veiledning og også lengre enn hva som er lovlig avstand for rasting. Avstikkeren er

også lagt mere enn 200 meter fra hytter som ligger ved Storvannet. Hensynet til det viktige friluftslivsområdet anses dermed ivaretatt.

Resten av løypa er også i kategori b – viktig friluftsområde. Tårnet/Ishavsveien er et viktig friluftslivsområde på grunn av at området er tilgjengelig med bilvei om sommeren og på åpen snøskuterløype om vinteren. Veien/snøskuterløypa benyttes av både hyttefolk og andre året rundt og er populært utfartsområde for jakt og fiske sommer som vinter. Det er lagt inn en sideløype ut på Storvatnet. Denne har fått hastighetsbegrensning og er lagt slik at deler av vannet forblir uberørt av skutertrafikk av hensyn til friluftslivet. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 17 - Fra Brattli til Harefoss:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftsområder iht. kartlegging og verdsetting av friluftsområder, med unntak for Holmfossen og Harefossen. Kvalitetene her er imidlertid hovedsakelig knyttet til sommerbruk og fiske og berøres ikke av snøskuterløypa. ~~Del av løypa går gjennom friluftsområde i kategori D.~~ Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 18 - Fra Skrukkebukta til Gjøkhotellet/ Gjøkåsen ved FV 885:

Viktige friluftslivsområder alle i kategori B er registrert;

- Holmfoss; fiske og dertilhørende aktivitet.
- Skrøytnes; fugletitting.
- Melkefoss; fiske og dertilhørende aktivitet.
- Sametielva; generelt friluftsliv.
- Svartfjell/Mustavaara; generelt friluftsliv.
- Skogfoss; fiske og dertilhørende aktivitet.
- Steinstrykan; generelt friluftsliv.
- Jordanfoss; fiske og dertilhørende aktivitet.
- Gjøkbukta; diverse friluftaktiviteter, deriblant fugletitting, bjørnehi m.m.

Med unntak for Svartfjell/ Mustavaara er bruken hovedsakelig knyttet til sommeraktiviteter. I Svartfjell er det ski/lysløyper og skileikanlegg som brukes om vinteren og turstier om sommeren.

De viktige friluftslivsområdene ved Holmfoss, Skrøytnes, Melkefoss, Skogfoss, Jordanfoss og Gjøkbukta er knyttet til sommerbruk, med fiske og fugletitting. Dette er i perioder av året hvor snøskuterløypene er stengt og tiltak vurderes derfor ikke nødvendig.

Steinstrykan er et viktig friluftslivsområde spesielt på vinteren på grunn av at området er tilgjengelig via åpen snøskuterløype. Løypa var i høringsforslaget (2016) foreslått tatt ut, men etter blant annet flere innspill i høringen er løypa her foreslått videreført.

Avbøtende tiltak gjennomføres ved Svartfjell/Mustavaara gjennom hastighetsreduksjon ved Skogfoss.

Hensynet til Sametielva anses også ivaretatt ved hastighetsreduksjon mellom Sameti og Skogfoss. Løypa vurderes til ikke å ha negativ effekt på friluftslivet.

Løype 19 - Fra Langvasseid til Veståsveien:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Starten på løypa går gjennom friluftsområde i kategori d. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 20 - Fra Trangsund til Russeåsen:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 21 - Fra Sametibrua til Lille Sameti:

Ved starten på løypa krysser denne gjennom viktig friluftsområde kategori B – Sametielva. Bruken av dette området hovedsakelig knyttet til sommerbruk, fiske, bærplukking og generelt friluftsliv. Deretter går løypa gjennom ikke verdsatt og klassifisert område for friluftsliv før den aller sisten biten mot Lille Sameti som også er et kategori B. Også her er bruken av dette området hovedsakelig knyttet til sommerbruk, fiske, bærplukking og generelt friluftsliv. Noe isfiske om vinteren som følge av eksisterende løype 10. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 22 - Fra Sametibrua til Lille Røyrvatnet:

Løypa influerer i starten på et viktig friluftsområde i kategori B – Sametielva. Deretter berører denne ikke viktige eller svært viktige friluftsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder, før den krysser Okselva. Dette området er hovedsakelig brukt om sommeren og høsten til jakt og fiske og generelt friluftsliv.

Løypa går her gjennom et skogkledd område og farten vil begrense seg selv. Dette er en eksisterende løype og en av kvalitetene ved friluftslivsområdet er at området er tilgjengelig på åpen snøskuterløype vinterstid. Tiltak vurderes ut ifra dette ikke som nødvendig. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Løype 23 - Fra Hauge til Vaggatem:

Løypa berører ikke viktige eller svært viktige friluftsområder i hht kartlegging og verdsetting av friluftsområder. Siste del av løypa går gjennom kategori D-område.

Dette er en eksisterende løype og en av kvalitetene er at området er tilgjengelig på åpen snøskuterløype vinterstid. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

I hht veiledning er det område i kategori A eller B som løyper helst ikke skal plasseres i.

Løype 24 - Fra Gjøkhotellet til Treriksrøysa:

I løypas influensområde er følgende viktige friluftslivsområder i kategori B registrert:

- Gjøkbukta; diverse friluftaktiviteter, deriblant fugletitting, bjørnehi m.m.
- Tangenfjell; fiske og dertilhørende aktivitet
- Grensefoss; fiske og dertilhørende aktivitet
- Treriksrøysa; tursti til Treriksrøysa

I nærheten av Treriksrøysa ligger det svært viktige friluftslivsområdet Ødevann/Revesaksskardet, hvor registret bruk er generelt friluftsliv.

De viktige friluftslivsområdene ved Gjøkbukta, Tangenfjell og Grensefoss er knyttet til sommerbruk, med fiske og fugletitting. Dette er i perioder av året hvor snøskuterløypene er stengt og tiltak vurderes derfor ikke nødvendig. Området er på sommeren tilgjengelig på vei/skogsbilvei.

Treriksrøysa er et viktig friluftslivsområde også på vinteren på grunn av at området er tilgjengelig via åpen snøskuterløype.

Det svært viktige friluftslivsområdet Ødevann/Revesaksskardet er i nord tilgjengelig via skogsbilvei om sommeren og i sør tilgjengelig via åpen snøskuterløype.

For øvrig er dette en eksisterende løype og en av kvalitetene er at området er tilgjengelig på åpen snøskuterløype vinterstid. Løypa vurderes til ikke å ha negativt effekt på friluftslivet.

Utarbeidet av:

Plan- og Utviklingsavdelingen

Sør-Varanger kommune

04.11.19

Revidert: 28.09.2022